

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра німецької філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Іноземна мова II

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 03 Гуманітарні науки _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 035 Філологія _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова _____
(шифр і назва)

спеціалізація _____ 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), _____
перша – англійська _____

вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ іноземних мов _____

2022 / 2023 навчальний рік

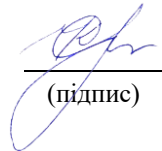
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою
факультету іноземних мов
«26» серпня 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Карпусенко Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької філології та перекладу

Програму схвалено на засіданні кафедри
німецької філології та перекладу
«26» серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри німецької філології та перекладу

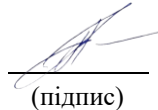
(підпис)

Сергій КРИВОРУЧКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземних мов
«26» серпня 2022 року, протокол № 5

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

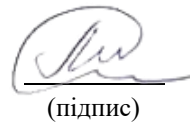

(підпис)

Анна КОТОВА

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми першого (бакалаврського) рівня
«Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова»

(підпис)

Людмила СОЛОЩУК

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни

«Іноземна мова II»

складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

бакалаврів

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напрямку)

035 Філологія

спеціалізації

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша англійська

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

підготовка філологів високої кваліфікації, учителів та викладачів, здатних здійснювати навчально-педагогічну діяльність у середніх загальноосвітніх, спеціальних, вищих навчальних закладах, а також перекладачів, які здатні виконувати переклад з німецької та німецькою мовою у рамках загальноосвітньої та галузевої тематики.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

набуття та розвиток у студентів навичок та вмінь з читання, письма, аудіювання та мовлення на мовному матеріалі різної тематики на рівні B1 у відповідності з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.

- формування наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі германської філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися німецькою мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування

(офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів українською та німецькою мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних текстів різних стилів і жанрів.

ФК11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм німецької літературної мови та культури мовлення.

ФК12. Здатність до організації ділової комунікації.

1.3. Кількість кредитів: 6 (5-й семестр) + 7 (6-й семестр) = 13

1.4. Загальна кількість годин: 180 (5-й семестр) + 210 (6-й семестр) = 390

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Денна форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5-й	6-й
Практичні, семінарські заняття	
112 год.	112 год.
Самостійна робота	
68 год.	98 год.

1.6. Заплановані результати навчання

По закінченню курсу студенти мають:

знати давати чіткі, детальні описи складних предметів, інтегруючи підтеми, розвиваючи окремі пункти та завершуючи відповідним висновком; продукувати чітке, плавне, зв'язне усне монологічне мовлення з ефективною логічною структурою; писати зрозумілі, добре структуровані тексти на складні теми, підкреслюючи відповідні вихідні положення, викладаючи і доводячи свою точку зору досить докладно, з допоміжними пунктами, причинами й відповідними прикладами, та завершуючи логічним висновком.

вміти без труднощів розуміти розгорнуте мовлення, навіть і коли смислові зв'язки в ньому не виражені експліцитно; розуміти більшість видів усного мовлення, живого чи в запису, що звучить з природною швидкістю; вільно володіти широким лексичним репертуаром, що дозволяє долати важкі місця шляхом перефразування; пошуки виразів або альтернативних стратегій ледь помітні; виявляти розуміння конотативних рівнів значення.

Згідно з вимогами освітньої-професійної програми студенти мають досягти наступних програмних результатів:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями німецькою мовою усно та письмово, використовувати цю мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання та самоосвіти.

ПРН4. Розуміти загальні суттєві характеристики реальності (фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства).

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо, працювати у команді.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН8. Знати та розуміти систему мови і загальні властивості літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН10. Знати норми літературної німецької мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів німецькою мовою.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН13. Аналізувати й інтерпретувати літературні твори, визначати їхню специфіку та місце в літературному процесі.

ПРН14. Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних текстів різних стилів і жанрів.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови та мовлення, пов'язані з використанням німецької мови, і використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі германської філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

5-й семестр

Розділ 1. Denk ich an Deutschland

Тема 1. Граматичні теми:

- 1.1. Geografische Eigennamen
- 1.2. Genitivus partitivus
- 1.3. Relativsätze

Тема 2. Лексичні теми:

- 2.1. Deutschland als Staat / Німеччина як держава
- 2.2. Eine Reise durch Deutschland / Подорож Німеччиною
- 2.3. Typisch deutsch / Типово німецьке

Тема 3. Усна практика та аудіювання:

3.1. Aufgaben zum Sprechen und Hörverstehen (Login 2 Lektion 1)

Тема 4. Домашнє читання:

4.1. «Bitterschokolade», автор М. Преслер (глави 1-5)

Rozділ 2. Wenn jemand eine Reise tut...

Тема 1. Граматичні теми:

1.1. Komplexe verbale Prädikate mit und ohne *zu*

1.2. Die Verben *haben* und *sein* mit *zu* + *Infinitiv* als Prädikate

1.3. Negation

Тема 2. Лексичні теми:

2.1. Urlaubsreisen / Подорож у відпустці

2.2. Die Kunst richtig zu reisen / Мистецтво вірно подорожувати

Тема 3. Усна практика та аудіювання:

3.1. Aufgaben zum Sprechen und Hörverstehen (Login 2 Lektion 4)

Тема 4. Домашнє читання:

4.1. «Bitterschokolade», автор М. Преслер (глави 6-9)

6-й семестр

Rozділ 1. Auf die Plätze – fertig – los!

Тема 1. Граматичні теми:

1.1. Passiv

1.2. Passivumschreibungen

1.3. Modalverben in subjektiver Aussage

Тема 2. Лексичні теми:

2.1. Sport in unserem Leben / Спорт у нашому житті

2.2. Sport und Doping / Спорт і допінг

Тема 3. Усна практика та аудіювання:

3.1. Aufgaben zum Sprechen und Hörverstehen (Login 2 Lektion 7)

Тема 4. Домашнє читання:

4.1 «Bitterschokolade», автор М. Преслер (глави 10-14)

Rozділ 2. Bild ist nicht gleich Bild

Тема 1. Граматичні теми:

1.1. Adjektivdeklinaton

1.2. Konjunktiv I

1.3. Irreale Komparativsätze

Тема 2. Лексичні теми:

2.1. Bildbeschreibung / Опис картини

2.2. Kunst in meinem Leben / Мистецтво в моєму житті

2.3. Berufe rund um die Kunst / Професії в мистецтві

2.4. Zeitgenössische Malerei (kurze Biographie) / Сучасний живопис (коротка біографія)

Тема 3. Усна практика та аудіювання:

3.1. Aufgaben zum Sprechen und Hörverstehen (Login 2 Lektion 8)

Тема 4. Домашнє читання:

4.1. «Bitterschokolade», автор М. Преслер (глави 15-19)

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лек.	пр.	лаб.	інд.	сам.
1	2	3	4	5	6	7
5-й семестр						
Розділ 1. <i>Denk ich an Deutschland</i>						
Тема 1. Граматика.	22	-	14	-	-	8
Тема 2. Лексичні теми.	20	-	12	-	-	8
Тема 3. Усна практика та аудіювання.	20	-	12	-	-	8
Тема 4. Домашнє читання.	22	-	14	-	-	8
Поточні КР	3	-	2	-	-	1
Тематична КР	3	-	2	-	-	1
Разом за розділ 1	90	-	56	-	-	34
Розділ 2. <i>Wenn jemand eine Reise tut...</i>						
Тема 1. Граматика.	22	-	14	-	-	8
Тема 2. Лексичні теми.	20	-	12	-	-	8
Тема 3. Усна практика та аудіювання.	20	-	12	-	-	8
Тема 4. Домашнє читання.	22	-	14	-	-	8
Поточні КР	3	-	2	-	-	1
Тематична КР	3	-	2	-	-	1
Разом за розділ 2	90	-	56	-	-	34
Усього годин за семестр	180	-	112	-	-	68
6-й семестр						
Розділ 1. <i>Auf die Plätze – fertig – los!</i>						
Тема 1. Граматика.	22	-	14	-	-	12
Тема 2. Лексичні теми.	20	-	12	-	-	12
Тема 3. Усна практика та аудіювання.	20	-	12	-	-	12
Тема 4. Домашнє читання.	22	-	14	-	-	11
Поточні КР	3	-	2	-	-	1
Тематична КР	3	-	2	-	-	1
Разом за розділ 1	90	-	56	-	-	49
Розділ 2. <i>Bild ist nicht gleich Bild</i>						
Тема 1. Граматика.	22	-	14	-	-	12
Тема 2. Лексичні теми.	20	-	12	-	-	12
Тема 3. Усна практика та аудіювання.	20	-	12	-	-	12
Тема 4. Домашнє читання.	22	-	14	-	-	11
Поточні КР	3	-	2	-	-	1
Тематична КР	3	-	2	-	-	1
Разом за розділ 2	90	-	56	-	-	49
Усього годин за семестр	180	-	112	-	-	98

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5-й семестр		
Розділ 1. Denk ich an Deutschland		
1	Граматичні теми:	14
	Geografische Eigennamen (1), (2), (4), (5)	
	Genitivus partitivus (1), (2), (4), (5)	
	Relativsätze (1), (2), (4), (5)	
2	Лексичні теми:	12
	Deutschland als Staat □ Німеччина як держава (2)	
	Eine Reise durch Deutschland □ Подорож Німеччиною (2)	
	Typisch deutsch □ Типово німецьке (2)	
3	Усна практика та аудіювання: Aufgaben zum Sprechen und Hörverstehen (2)	12
4	Домашнє читання: «Bitterschokolade» (3) (глави 1-5)	14
	Поточні КР	2
	Тематична КР	2
Розділ 2. Wenn jemand eine Reise tut...		
1	Граматичні теми:	14
	Komplexe verbale Prädikate mit und ohne zu (1), (2), (4), (5)	
	Die Verben haben und sein mit zu + Infinitiv als Prädikate (1), (2), (4), (5)	
	Negation (1), (2), (4), (5)	
2	Лексичні теми: Urlaubsreisen □ Подорож у відпустці (2)	12
	Die Kunst richtig zu reisen □ Мистецтво вірно подорожувати (2)	
3	Усна практика та аудіювання: Aufgaben zum Sprechen und Hörverstehen (2)	12
4	Домашнє читання: «Bitterschokolade», (3) (глави 6-9)	14
	Поточні КР	2
	Тематична КР	2
	Разом за 5-й семестр	112
6-й семестр		
Розділ 1. Auf die Plätze – fertig – los!		
1	Граматичні теми:	14
	Passiv (1), (2), (4), (5)	
	Passivumschreibungen (1), (2), (4), (5)	
	Modalverben in subjektiver Aussage (1), (2), (4), (5)	
2	Лексичні теми:	12
	Sport in unserem Leben □ Спорт в нашому житті (2)	
	Sport und Doping □ Спорт та допінг (2)	
3	Усна практика та аудіювання: Aufgaben zum Sprechen und Hörverstehen (2)	12
4	Домашнє читання: «Bitterschokolade», (3) (глави 10-14)	14
	Поточні КР	2
	Тематична КР	2
Розділ 2. Bild ist nicht gleich Bild		
1	Граматичні теми:	14
	Adjektivdeklinaton (1), (2), (4), (5)	
	Konjunktiv I (1), (2), (4), (5)	
	Irreale Komparativsätze (1), (2), (4), (5)	
2	Лексичні теми:	12
	Bildbeschreibung / Опис картини (2)	
	Kunst in meinem Leben □ Мистецтво в моєму житті (2)	
	Berufe rund um die Kunst □ Професії в мистецтві (2)	
	Zeitgenössische Malerei /Сучасний живопис (коротка біографія) (2)	

3	Усна практика та аудіювання: Aufgaben zum Sprechen und Hörverstehen (2)	12
4	Домашнє читання: «Bitterschokolade», (3) (глави 15-19)	14
	Поточні КР	2
	Тематична КР	2
	Разом за 6-й семестр	112
	Усього годин	224

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5-й семестр		
Розділ 1. Denk ich an Deutschland		
1	Підготовка граматичних тем (1), (2), (4), (5) Geografische Eigennamen, Genitivus partitivus, Relativsätze	8
2	Підготовка усної теми „Deutschland als Staat“, опрацювання лексики з теми „Typisch deutsch“ (2)	8
3	Підготовка усної теми «Eine Reise durch Deutschland», опрацювання лексики з теми «Eine Reise durch Deutschland», написання твору „Als ich in Deutschland war“ чи „Wenn ich einmal nach Deutschland fahre“ (2)	8
4	Підготовка переказу, невелике письмове викладення змісту глав 1-5 твору «Bitterschokolade» (3)	8
	Поточні КР	1
	Тематична КР	1
Розділ 2. Wenn jemand eine Reise tut...		
1	Підготовка граматичних тем Komplexe verbale Prädikate mit und ohne <i>zu</i> , Die Verben <i>haben</i> und <i>sein</i> mit <i>zu</i> + <i>Infinitiv</i> als Prädikate, Negation (1), (2), (4), (5)	8
2	Опрацювання лексики з теми „Urlaubsreisen“, написання твору „Meine Urlaubsreise“ (2)	8
3	Підготовка усної теми „Die Kunst richtig zu reisen“ (2)	8
4	Підготовка переказу, невелике письмове викладення змісту глав 6-9 твору «Bitterschokolade» (3)	8
	Поточні КР	1
	Тематична КР	1
	Разом за 5-й семестр	68
6-й семестр		
Розділ 1. Auf die Plätze – fertig – los!		
1	Підготовка граматичних тем Passiv, Passivumschreibungen, Modalverben in subjektiver Aussage (1), (2), (4), (5)	12
2	Опрацювання лексики з тем „Sport in unserem Leben“, „Sportarten“, „Olympische Spiele“, написання твору „Sport statt Gewalt“ (2)	12
3	Підготовка усної теми „Sport und Doping“ (2)	12
4	Підготовка переказу, невелике письмове викладення змісту глав 10-15 твору «Bitterschokolade» (3)	11
	Поточні КР	1
	Тематична КР	1
Розділ 2. Bild ist nicht gleich Bild		
1	Підготовка граматичних тем Adjektivdeklinaton, Konjunktiv I, Irreale Komparativsätze (1), (2), (4), (5)	12
2	Опрацювання лексики з тем Bildbeschreibung, Kunst in meinem Leben, Berufe rund um die Kunst, написання твору „Deutsche Kunst der Moderne“ (2)	12
3	Підготовка усної теми „Zeitgenössische Malerei (kurze Biographie)“ (2)	12
4	Підготовка переказу, невелике письмове викладення змісту глав 16-19 твору «Bitterschokolade» (3)	11

	Поточні КР	1
	Тематична КР	1
	Разом за 6-й семестр	98
	Усього годин	166

6. Індивідуальні завдання (не передбачено)

7. Методи навчання

Під час практичних занять використовуються наступні методи:

1. Словесні методи: розповідь, бесіда.
2. Наочні методи: демонстрація, ілюстрація.
3. Практичні методи: обговорення ситуацій, вправи (усні, письмові)
4. Робота з підручником.
5. Робота з аудіо- та відеоматеріалом.

8. Методика здійснення контролю

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи над навчальним матеріалом, так і в кінці кожного тематичного блоку та семестру.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводяться словарні диктанти та усне опитування.

У кінці кожного тематичного блоку проводяться контрольні роботи, що складаються з диктанту та перекладу з української мови.

У кінці семестру проводиться екзаменаційна контрольна робота, що складається з диктанту та перекладу з української мови.

Форми контролю

У 5-му семестрі 1,5 години: письмовий переклад з української мови на німецьку, 1400 знаків, 50 контрольних моментів (1 год.), диктант, 1300 знаків, 50 контрольних моментів (30 хв.).

У 6-му семестрі 1,5 години: письмовий переклад з української мови на німецьку, 1500 знаків, 60 контрольних моментів (1 год.), диктант, 1400 знаків, 60 контрольних моментів (35 хв.). 5 семестр – іспит, 6 семестр – залік.

9. Схема нарахування балів

Оцінка за роботу в семестрі				Екзамен	
Тематичний блок 1		Тематичний блок 2		20	20
T1 + T2	T3 + T4	T1 + T2	T3 + T4		
20	10	20	10		
Поточна з аналітичного читання та граматики + тематична контрольна робота (лексико-граматичний переклад)	Поточна з усної практики, домашнього та індивідуального читання та аудіювання + тематична контрольна робота (диктант)	Поточна з аналітичного читання та граматики + тематична контрольна робота (лексико-граматичний переклад)	Поточна з усної практики, домашнього та індивідуального читання та аудіювання + тематична контрольна робота (диктант)	Екзаменаційна контрольна робота (лексико-граматичний переклад)	Екзаменаційна контрольна робота (диктант)
(5+5)*2	5+5	(5+5)*2	5+5	5*4	5*4
30		30		40	

Критерії оцінювання

Кількість контрольних моментів	Кількість штрафних балів на „5”	Кількість штрафних балів на „4”	Кількість штрафних балів на „3”	Кількість штрафних балів на „2”
Диктант / переклад (5-й семестр)				
50	0 – 5	5,5 – 10	10,5 – 20	20,5 і більше
Диктант / переклад (6-й семестр)				
60	0 – 6	6,5 – 12	12,5 – 24	24,5 і більше

Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для зарахування тематичного блоку складає 15 балів.

До підсумкового семестрового контролю допускаються студенти, які засвоїли не менше 50% навчального матеріалу і отримали за тематичний блок не менше 15 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О., Зеленко Т.Д., Кубинський Б.В., Білоус О.І., Артамоновська С.П. Практична граматики німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. Комунікативні вправи і завдання. – 2-е видання, виправлене та доповнене. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 400с.
2. Логін 2. Німецька мова для студентів-германістів : підручник = Login 2. Deutsch für Germanistikstudenten : Lehrbuch / [Сидоров О. В., Сотникова С. І., Безугла Л. Р., та ін. ; за загальною ред. О. В. Сидорова; мовна ред. Г. Коллера]. – Вінниця : Нова Книга, 2016. – 384 с.
3. Pressler M. Bitterschokolade: Taschenbuch □ M. Pressler. – Weinheim: Beltz, 2001. – 160 S.

Допоміжна література

4. Dreyer H., Schmitt R. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. Neubearbeitung. Max Hueber Verlag, 2000. – 359 S.
5. Duden „Die Grammatik“, Dudenverlag, Mannheim-Leipzig-Wien-Zürich-Langenscheidt. 1998. – 1297 S.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Аудиокурс «Langenscheidt, Deutsch in 30 Tagen»
2. <http://www.fedor-pellmann.de>
3. <http://www.daf-portal.de>
4. <http://www.schubert-verlag.de>
5. [Video-Thema | DW](#)
6. [Top-Thema | DW](#)